

Asia: VN/34692/2024

Lausuntopyyntö toimeentulotuen kokonaisuudistuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Velvoitteeseen ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi, velvoitteeseen hakea ensisijaista etuutta ja perusosan alentamiseen liittyvä lausuntopalaute:

Aluksi

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) ei kannata eikä pidä perusteltuna heikentää toimeentulotukea, jolla turvataan välttämätöntä toimeentuloa ja huolenpitoa (perustuslain 19.1 §). Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan tiukennuksia velvoitteisiin ja lisää sanktioita sekä leikkauksia toimeentulotuen tasoon. Toimeentulotuki on sosiaaliturvan viimesijainen etuus, joka turvaa heikoimmassa asemassa olevien ihmisten toimeentuloa ja selviytymistä. Jo valmiiksi heikossa asemassa olevien ihmisten tilannetta ei pidä entisestään heikentää.

Ehdotetuilla sanktioilla ja leikkauksilla ei tueta heikossa asemassa olevien ihmisten työllistymistä vaan päinvastoin lannistetaan heitä ja syvennetään heidän ahdinkoaan. Ehdotusten toteutuminen lisäisi ja syventäisi entisestään jo nyt huolestuttavasti lisääntyntä lapsiperheköyhyyttä ja lasten keskinäistä eriarvoisuutta.

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n tekemien mikrosimulaatiolaskelmien mukaan esitetyt perusosan tason leikkaukset lisäävät pienituloisten määrää noin 5400 henkilöllä. Myös pienituloisissa perheissä elävien lasten määrä kasvaa noin 1500:lla. Kun laskelmaan otetaan mukaan myös ehdotettu 150 euron suojaosan poisto, kasvaa pienituloisten määrä yhteensä noin 28 400:lla ja pienituloisten lasten määrä noin 8500:lla <https://www.soste.fi/lausunto/soste-huolissaan-toimeentulotuen-uudistusten-vaikutuksista-haavoittuvassa-asemassa-oleviin/>

Suomi on saanut useita kertoja moitteita Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitealta (viimeksi 15.2.2023) sekä perusturvan vähimmäistason että toimeentulotuen riittämättömästä tasosta

YK:n lapsen oikeuksien komitea suositteli viimeisimmissä Suomea koskevissaan päätelmissään (2.6.2023), että sopimusvaltio välttää sosiaaliturvaetuuksien leikkauksia, jotka vaikuttavat köyhyyden ja syrjäytymisen vaarassa oleviin lapsiin ja tehostaa politiikkaansa, jolla pyritään varmistamaan riittävä elintaso kaikille lapsille.

Valitettavasti näin ei ole toimittu, vaan nykyisellä hallituskaudella sosiaaliturvaan on kohdistettu huomattavia leikkauksia, jotka ovat kohdistuneet erityisesti heikommassa asemassa oleviin lapsiin ja lapsiperheisiin, kuten yhden vanhemman perheisiin, työttömien ja vajaatyöllisten vanhempien perheisiin, pitkällä sairauslomalla olevien vanhempien perheisiin sekä maahanmuuttajaperheisiin. Nämä leikkaukset ovat lisänneet ja syventäneet lapsiperheköyhyyttä. Ehdotetut toimeentulotuen heikennykset johtavaisivat monissa lapsiperheissä kohtuuttomiin tilanteisiin ja suoranaiseen epätoivoon.

YK:n lapsen oikeuksien komitea muistutti Suomea aiemmin mainituissa päätelmissään (2023) yleiskommenttinsa nro 19 (2016) julkisesta budjetoinnista lasten oikeuksien toteuttamiseksi ja suositteli, että sopimusvaltio sisällyttää lapsen oikeuksiin perustuvan lähestymistavan valtion budjetointiprosessiin. Yleiskommentissaan nro 19 komitea on todennut, että valtiolle on asetettu velvollisuus toteuttaa lasten taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet mahdollisimman täysimääräisesti. Valtion ei pidä ryhtyä lasten oikeuksien nykyisen toteutumistason heikentämiseen. Lapsen oikeuksien komitean mukaan talouskriisien aikana heikentäviä toimia voidaan harkita ainoastaan silloin, kun kaikki muut vaihtoehdot on arvioitu ja on varmistettu, että vaikutukset kohdistuvat viimeisenä lapsiin ja erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin. Näin ei ole toimittu sosiaaliturvan leikkauksissa mukaan lukien nyt lausunnolla oleva esitysluonnos, vaan heikennykset kohdistuvat nimenomaan haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin.

Velvoite ilmoittautua kokoaikatyön hakijaksi

Hallituksen esitysluonnoksessa toimeentulotuen hakijalla olisi velvollisuus ilmoittautua kokoaikatyön hakijaksi työvoimaviranomaiselle, ja mikäli hän ei näin määräajassa toiminut, hänelle huomioitavaa perusosaa alennettaisiin peräti 50 prosentilla. MLL toteaa, että laiminlyönnin syynä ilmoittautua työnhakijaksi ovat usein työ- ja toimintakyvyn haasteet ja elämänhallinnan puutteet. Nämä haasteet ja puutteet eivät poistu sanktioinneilla vaan parantamalla ohjausta ja neuvontaa.

MLL korostaa, että kaikilla lasten vanhemmilla ei ole mahdollisuutta kokoaikaiseen työhön. Syyt voivat liittyä esimerkiksi siihen, että vanhemman fyysinen tai psyykkinen terveydentila ei mahdollista työskentelyä kokoaikaisesti. Lisäksi lapsen runsas tuen ja avun tarve voi edellyttää häntä hoitavalta vanhemmalta osa-aikaista työskentelyä. Tämä koskee esimerkiksi vammaisten lasten vanhempia.

Osa-aikatyö voi olla ainoa mahdollisuus vammaisen lapsen vanhemmalle yhdistää työ- ja perhe-elämä.

Velvoite hakea ensisijaisia etuuksia

Esitysluonnoksessa toimeentulotuen hakijalle säädettäisiin aiempaa vahvemmin velvoite hakea ensisijaiset etuudet. Mikäli hakija ei määräajassa toimisi kehotuksen mukaan, seuraavien kuukausien toimeentulotuen perusosaa alennettaisiin 50 prosentilla, kunnes hakija olisi hakenut vaaditut ensisijaiset etuudet. Toimeentulotuen perusosan alentamista myös helpotettaisiin merkittävästi ja alentaminen olisi mahdollista myös kahden kuukauden jälkeen hakijan työvoimapalveluissa tapahtuneesta moitittavan menettelyn aiheuttaneesta tapahtumasta.

MLL pitää perusteltuna, että toimeentulotuen hakijalla on velvoite hakea ensisijaiset etuudet ennen toimeentuloturvaan tukeutumista. MLL pitää kuitenkin ehdotettuja sanktioita kohtuuttomina ottaen huomioon, että toimeentulotuen saajat ovat usein hyvin kuormittuneessa elämäntilanteessa ja heidän toimintakykynsä voi olla hyvinkin paljon alentunut. Toimeentulotuen perusosan alentaminen puolella voi johtaa kohtuuttomiin tilanteeseen ja vaarantaa ihmisarvoisen elämän edellytykset. Ensisijaisten etuuksien hakeminen varmistettaisiin sanktointia paremmin ja oikeudenmukaisemmin ohjausta ja neuvontaa vahvistamalla. Tietoa ensisijaisista etuuksista on vahvistettava myös selkokielisellä aineistolla. Ensisijaisten etuuksien hakemiseen on tarjottava riittävästi tukea.

MLL muistuttaa, että hallitus on toteuttanut merkittäviä leikkauksia ensisijaisiin etuuksiin, kuten työttömyysturvaan, sairauspäivärahaan ja asumistukeen sekä jäädyttänyt etuuksien indeksikorotukset. MLL viittaa myös aiemmin mainittuun Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitean kantaan siitä, että Suomen perusturvan vähimmäistaso on riittämätön.

THL:n tekemän tuoreen tutkimuksen - Perusturvan riittävyys 2023–2025 Hallituskauden väliarviointi (2025) - mukaan vuosina 2024 ja 2025 sosiaaliturvaan kohdistuneet leikkaukset ovat olleet poikkeuksellisen laajoja kohdistuen erityisesti työttömyysturvaan ja asumistukiin. Lisäksi laajat indeksijäädytykset toteutettiin poikkeuksellisen pitkäksi ajaksi (2024–2027) aikana, jolloin hintojen nousu on ollut poikkeuksellisen nopeaa. THL:n arvioinnin mukaan työttömyysturvan, sairauspäivärahan ja vanhempainpäivärahan perusturvan saajien tulot eivät riitä kattamaan viitebudjettia ilman toimeentulotukea eikä toimeentulotuen kanssa eri kotitalouksissa, jos toimeentulotuen asumisnormeja sovelletaan tiukasti.

Perusosan suuruuteen liittyvä lausuntopalaute:

Esitysluonnoksessa ehdotetaan leikattavaksi toimeentulotuen perusosaa. Leikkauksen suuruus olisi kolme prosenttia yksinasuvien ja vanhempansa tai vanhempiensa luona asuvien 18 vuotta täyttäneiden osalta, 2,1 prosenttia yksinhuoltajien osalta sekä 1,9 prosenttia muiden

yhteistaloudessa asuvien 18 vuotta täyttäneiden kuin vanhempiensa luona asuvien osalta. Lasten lapsiryhmäkohtaiset perusosat nousisivat enintään 0,7 prosenttia. Vaikka lapsen toimeentulotuen perusosia ei leikata vaan niitä korotetaan aavistuksen verran, toimeentulotukea saavien lapsiperheiden toimeentulotuen määrä laskee esityksen toteutuessa. MLL toteaa, että toimeentulotuen perusosat ovat jo nyt liian matalat turvaamaan välttämätöntä toimeentuloa.

MLL muistuttaa lapsiperheköyhyyden vakavasti ja pitkäaikaisista vaikutuksista. THL:n edellä mainitun toteuttaman perusturvan riittävyyden väliarvioinnin mukaan perusturvaetuuksia saavien kotitalouksien tulojen kehitys vuosina 2023–2025 riippuu merkittävästi siitä, täyttääkö kotitalous toimeentulotuen saantiehtot. Jos perusturvaetuuksia saava kotitalous ei ole oikeutettu toimeentulotukeen leikkaukset näkyvät tuloissa merkittävästi. Tulot ovat pienentyneet kaikilla esimerkkilaskelmien perusturvaetuutta saavilla talouksilla paitsi eläkkeensaajilla. Eniten tulot ovat pienentyneet niissä työmarkkinatukea tai työttömän peruspäivärahaa saavissa kotitalouksissa, joissa asuu lapsia. Tähän on vaikuttanut indeksijäädytysten ja asumistuen leikkausten lisäksi työttömyysturvan lapsikorotusten poisto. Jos toimeentulotuen asumisnormeja sovelletaan tiukasti, perusturvan riittävyys on heikentynyt myös toimeentulotukea saavilla lapsiperheillä. Ensisijaisten etuuksien leikkausten vuoksi toimeentulotuen rooli perusturvan paikkaajana on kasvanut merkittävästi, mutta toisaalta samaan aikaan toimeentulotuen asumisnormeja on kiristetty.

Toimeentulotukilain 7 a §:n mukaan, jos hakijalla on erityinen peruste asumiseen asunnossa, jonka asumismenoihin hän hakee toimeentulotukea, erityiseen perusteeseen liittyvät asumismenot otetaan huomioon täysimääräisesti kyseisen perusteen voimassaolon ajan. Tällainen erityinen perusta on muun muassa hakijan kanssa samassa taloudessa asuvan lapsen etu. Ongelmana kuitenkin on, ettei tämän säännöksen johdonmukaisesta soveltamisesta ole varmuutta ja riskinä on, että lapsen etu jätetään huomiotta lain soveltamiskäytännössä.

Tiedon saamiseen ja luovuttamiseen liittyvä lausuntopalaute:

Ensisijaisen etuusoikeuden selvittämiseen ja perusosaan alentamisharkintaan liittyen Kelalle lisättäisiin oikeus saada toimeentulotukiasian käsittelemiseksi ja ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot työttömyyskassalta. Lisäksi toimeentulotukiasian käsittelyssä tarvittavien rahalaitostiedustelujen tekemistä yksinkertaistettaisiin. MLL pitää tärkeänä, että Kela velvoitettaisiin ohjaamaan asiakkaat ensisijaisten etuuksien piiriin. Kuten aiemmin lausunnossa on todettu, MLL ei kannata sanktioiden lisäämistä ja on huolissaan niiden kielteisistä hyvinvointivaikutuksista.

Kunnan rahoitusosuuden lisäämiseen liittyvä lausuntopalaute:

MLL korostaa toimeentulotukiasiakkuuden ehkäisemisessä monialaista yhteistyötä. Kunnan lisäksi valtiovalan, hyvinvointialueen ja järjestöjen toimet ovat keskeisiä tässä.

Asumismenojen tarkentamiseen liittyvä lausuntopalaute:

Tilanteissa, joissa toimeentulotuen hakijan asunnon vuokravakuus on maksettu perustoimeentulotuesta, toimeentulotuen osuus asunnon vuokrasta maksettaisiin suoraan vuokranantajalle. Periaatteessa ehdotus on kannatettava, koska se voi ehkäistä vuokrien maksamatta jättämistä ja siitä seuraavia häätöjä ja asunnottomuutta. Toisaalta se voi heikentää toimeentulotukea saavien itsenäistä talouden hallintaa sekä lisätä toimeentulotukea saavien stigmaa yhteiskunnassa ja vuokramarkkinoilla. MLL esittää, että toimeentulotukea saavalla tulisi olla mahdollisuus itse suorittaa maksu vuokranantajalle.

Perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin siitä, miten keskimääraisten asumismenojen muutos arvioitaisiin tarkistettaessa vähintään vuosittain toimeentulotuen tarpeellisen suuruisten asumismenojen määrästä annetun valtioneuvoston asetuksen liitteessä säädettyjä kuntakohtaisia asumismenojen rajoja. MLL pitää tärkeänä, että asumismenojen rajat määritellään kuntakohtaisesti, koska asumismenot eroavat eri paikkakunnilla merkittävästi toisistaan. MLL pitää tärkeänä, että asumismenojen kehitystä seurataan ja rajoihin tehdään muutoksia asumismenojen tosiasiallisen kehityksen mukaisesti.

Esityksessä ehdotetaan, että jos hakija olisi muuttanut edellisen vuoden aikana sen vuoden kuntakohtaisen rajan kannalta sopivanhintaan asuntoon, mutta asunnon menot ylittäisivät kuntakohtaisen rajan seuraavana vuonna, hakija joutuisi etsimään uutta asuntoa mahdollisesti hyvinkin nopeasti juuri muutettuaan.

MLL pitää ehdotusta kohtuuttomana. Pakotettu muutto on merkittävä stressitekijä lapselle ja hänen vanhemmilleen. Ehdotuksen vaikutukset kohdistuvat heikommassa asemassa oleviin pienituloisiin lapsiperheisiin. Lapsen varhaiskasvatus tai koulupaikka voi vaihtua ja tutut vertaissuhteet katketa. Myös perheen tukiverkostot voivat murtua. Voimakas stressi on huomattava riskitekijä terveydelle ja hyvinvoinnille. Sen vaikutukset voivat ulottua lasten osalta pitkälle aikuisuuteen.

MLL muistuttaa toimeentulotukilain 7 a §:n mukaisesta säännöksestä, jonka mukaan, jos hakijalla on erityinen peruste asumiseen asunnossa, jonka asumismenoihin hän hakee toimeentulotukea, erityiseen perusteeseen liittyvät asumismenot otetaan huomioon täysimääräisesti kyseisen perusteen voimassaolon ajan. Tällainen erityinen perusta on muun muassa hakijan kanssa samassa taloudessa asuvan lapsen etu.

Vaikutusten arviointiin liittyvä lausuntopalaute:

Toteutuessaan esitysluonnoksen ehdotukset lisäisivät ja syventäisivät köyhyyttä mukaan lukien lapsiperheköyhyyttä. Perustarpeiden toteutuminen vaarantuisi myös monissa lapsiperheissä. Jos nyt MLL:n paikallisesta toiminnasta tulee eri puolilta Suomea viestejä, että tarve ilmaiselle ruualla lapsiperheiden toiminnassa on lisääntynyt. Perusturvan ja toimeentulotuen riittämättömyys

aiheuttaa ruuan puutetta ja suoranaista nälkää. Myös tarvittavien lääkkeiden hankkiminen voi vaikeutua ja asuminen vaarantua. Tämä kaikki lisää valmiiksi heikossa asemassa olevien ihmisten stressiä ja turvattomuutta ja vaarantavat ihmisarvoisen elämän edellytyksiä.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan ehdotuksilla olevan kielteisiä lapsivaikutuksia, mutta vaikutusten arviointi jää kuitenkin pinnalliseksi ja puutteelliseksi. Esityksessä ei ole tuotu esiin muutosten vaikutuksia köyhyyden ja toimeentulovaikeuksien lisääntymiseen. SOSTEn tekemien mikrosimulaatiolaskelmien mukaan esitetyt perusosan tason leikkaukset lisäävät pienituloisten määrää noin 5 400 henkilöllä. Myös pienituloisissa perheissä elävien lasten määrä kasvaa noin 1500:lla. Kun laskelmaan otetaan mukaan myös 150 euron suojaosan poisto, kasvaa pienituloisten määrä yhteensä noin 28 400:lla ja pienituloisten lasten määrä noin 8500:lla.

Esitysluonnoksen mukaan kokonaisuutena ehdotettujen muutosten arvioidaan vahvistavan työllisyyttä keskipitkällä aikavälillä noin 1200 työllisellä, mutta esityksessäkin todetaan, että arviot ovat suuntaa antavia ja niihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Esitysluonnoksen mukaan sanktioiden ja niiden uhan tavoitteena on muuttaa etuudensaajan käyttäytymistä. Työllistymisen näkökulmasta keskeinen ja tavoiteltu käyttäytymisen muutos olisi työnhaun ponnistelun lisääminen tai työn vastaanottamisen kynnyksen madaltaminen tai muu työllistymistä edistävä ponnistelu.

Koska ehdotetut sanktiot kohdistuvat heikossa asemassa oleviin ihmisiin, joiden työ- ja toimintakyky on monissa tilanteissa alentunut, on syytä epäillä esitysluonnokseen kirjattujen työllisyysvaikutusten toteutumista. Ehdotetut sanktiot ja leikkaukset voivat johtaa työ- ja toimintakyvyn alentumiseen entisestään, mikä voi heikentää työllisyyttä. On myös syytä muistaa, että hallituksen aiemmatkaan sosiaaliturvan leikkaukset eivät ole parantaneet työllisyyttä, vaikka niitä on nimenomaan perusteltu työllisyyden edistämisellä.

Muu lausuntopalaute:

Suojaosan poisto

Esitysluonnoksen mukaan perustoimeentulotuen ansiotulovähennys eli niin sanottu suojaosa, jonka suuruus on voimassa olevassa laissa 150 euroa kuukaudessa, poistettaisiin muiden kuin alle 18-vuotiaiden osalta. Myös vähäisiksi katsottavat muut tulot ja avustukset otettaisiin jatkossa huomioon täysimääräisesti muiden kuin alle 18-vuotiaiden osalta. MLL pitää tärkeänä, että lapset on rajattu muutoksen ulkopuolelle. MLL ei kannata suojaosan poistamista aikuisiltakaan. Suojaosan poisto tuo kannustinloukun heikentäen pääsemistä pois toimeentulotuelta ja vähentämällä mahdollisuuksia oman talouden hallintaan.

Vähäisten tulojen ja avustusten huomiointi

Vähäisiksi katsottavat muut tulot ja avustukset otettaisiin jatkossa huomioon täysimääräisesti muiden kuin alle 18-vuotiaiden osalta. MLL pitää tärkeänä, että lapset on rajattu muutoksen ulkopuolelle. MLL ei kuitenkaan kannata, että myöskään lasten vanhempien saamia vähäisiä muita tuloja otettaisiin huomioon toimeentulotuessa. Lapsi on osa perhettä ja perheen taloudelliset vaikeudet heijastuvat aina lapseen. MLL ei pidä perusteltuna, että esimerkiksi perheen sukulailtaan saamat vähäiset rahalahjat tai vapaaehtoistyöhön liittyvät kulukorvaukset huomioitaisiin toimeentulotuessa tulona. Ihmisten osallisuutta, sosiaalista integroitumista ja verkostoitumista tulee tukea eikä estää. Tämä on erityisen merkityksellistä heikommassa asemassa olevien ihmisten kannalta. Se edistää myös työllistymistä.

Terveys- ja huollon menot

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että toimeentulotuessa muina perusmenoina tarpeellisen suuruisina huomioitavat terveydenhuoltomenot rajattaisiin välttämättömiin terveydenhuoltomenoihin. Terveydenhuoltomenon tarpeellista suuruutta ja välttämättömyyttä arvioitaessa huomioitaisiin yleisesti hyväksytty hoitokäytäntö ja tutkimusnäyttö sekä uusien tai erityisen kalliiden lääkevalmisteiden osalta myös kustannusvaikuttavuus.

MLL pitää ehdotusta erittäin kyseenalaisena ja ihmisten terveysoikeuksien yhdenvertaista toteutumista vakavasti vaarantavana. Ei ole Kelan tehtävä arvioida lääkärin määräämän hoidon tarpeellisuutta ja lääkkeiden välttämättömyyttä.

MLL pitää huomionarvoisena, että hallitus on lisännyt yksityisten lääkärikäyntien Kela-korvauksia. Niihin on käytetty satoja miljoonia euroja eikä tällä ole saatu aikaan terveyshyötyä. Nyt ollaan rajaamassa heikoimmassa asemassa olevien ihmisten mahdollisuutta saada lääkärin määräämää asianmukaista hoitoa.

Lopuksi

Lapsiperheköyhyys on lisääntynyt ja syventynyt Suomessa. Nyt lausunnolla olevalla esitysluonnoksella ollaan heikentämässä tilannetta entisestään.

Tilastokeskuksen mukaan joka kymmenes lapsi koki vuonna 2024 aineellista puutetta. Osuus on lähes kolminkertaistunut kolmessa vuodessa. Yhden aikuisen perheissä elävillä lapsilla puutteen kokemuksia oli yli viidesosalla. Aineellista puutetta kokeneiden 0–15-vuotiaiden lasten osuus oli viime vuonna yli kaksinkertainen yhden aikuisen talouksissa ja kolminkertainen kahden aikuisen talouksissa verrattuna vuoteen 2021. Suomessa puute yleistyi muita Euroopan maita nopeammin. Aineellista puutetta kokevien lasten puute myös syveni edelliseen tutkimuskertaan verrattuna.

Lasten kokemaa aineellista puutetta mitataan 17 osatekijän mittarilla. Aineellista puutetta kokevista lapsista yli 40 % koki puutetta vähintään neljässä asiassa vuonna 2024, kun vuonna 2021 osuus oli noin kolmannes.

MLL toteaa, että esitysluonnoksen ehdotukset vaarantavat vakavasti lasten perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista. Perusoikeuksista vaarantuvat erityisesti perustuslain 19 §:ssä turvatut sosiaaliset oikeudet ja 6.3 §:ssä turvattu lasten oikeus yhdenvertaiseen kohteluun.

Lapsen oikeuksien sopimuksen osalta ehdotukset vaarantavat erityisesti

- Syrjimättömyys (2 artikla): Heikommassa asemassa olevien lasten oikeuksien sivuuttaminen.
- Lapsen edun ensisijaisuus (3.1 artikla): Lapsivaikutuksia on arvioitu, muttei otettu riittävällä tavalla huomioon. Ehdotuksia ei voida pitää lasten etujen mukaisina.
- Lapsen oikeus kehittymiseen (6 artikla): Riittämättömällä toimeentulolla on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia lapsen hyvinvointiin, kehittymiseen ja oikeuksien toteutumiseen (ks. myös alla 27 artikla).
- Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla): Pienituloisissa perheissä lasten mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa heikentyvät entisestään ehdotusten toteutumisen myötä.
- Vanhempien oikeus tukeen (18.2 artikla): Sosiaaliturvan leikkausten myötä vanhempien ja perheiden tuki on heikentynyt merkittävästi erityisesti heikommassa asemassa olevien lapsiperheiden kohdalla ja lausunnolla olevan esityksen ehdotukset heikentävät tilannetta entisestään.
- Lapsella on oikeus sosiaaliturvaan (26 artikla): Lapsia ja heidän tarpeitaan ei ole riittävällä tavalla huomioitu tässä eikä muissa sosiaaliturvaa koskevissa leikkauksissa.
- Lapsella on oikeus hänen kehityksensä kannalta riittävään elintagoon (27 artikla): Toteutuessaan ehdotukset lisäävät lapsiperheköyhyyttä, mikä heikentää mahdollisuuksia saavuttaa lapsen suotuisan kehityksen kannalta riittävä elintaso.

Helsingissä 19.6.2025

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry

Esa Iivonen, vaikuttamistyön johtaja

Kirsi Pollari, erityisasiantuntija

Iivonen Esa

